

Treći Županijski stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti u Istarskoj županiji, Pazin, 15. travnja 2016.

Jednodnevni županijski stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti Istarske županije održan je 15. travnja 2016. u Pazinskom kolegiju – Klasičnoj gimnaziji. Skup su vodili voditeljica Županijskoga stručnog vijeća (ŽSV) učitelja povijesti osnovnih škola Istarske županije Marija Belullo i voditelj ŽSV-a nastavnika povijesti srednjih škola Daniel Bogašić.

Sonja Bančić, Daniela Jugo Superina i Mirela Caput predstavile su prijedlog kurikula Povijesti u sklopu Cjelovite kurikularne reforme. Istaknule su da je kurikulum nastavnoga predmeta Povijest definirana svrha i odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta. Kurikul Povijesti temelji se na konceptualnom razumijevanju i strukturiran je u pet koncepata (vrijeme i prostor, uzroci i posljedice, kontinuiteti i promjene, izvori i istraživanje prošlosti, interpretacije i perspektive), iz kojih proizlaze ishodi učenja. Ishodi za sve godine učenja razrađeni su po razinama usvojenosti, koje su pokazatelj o napredovanju učenika tijekom učenja predmeta. Kurikul je manje opterećen upamćivanjem faktografije i osmišljen je tako da se postigne ravnoteža između u stjecanja temeljnih znanja o prošlosti i razvoja vještina povezanih s istraživanjem prošlosti, kao i pregleda ključnih sadržaja i dubinske obrade odabranih tema. U konceptima i ishodima je fokus na razvoju konceptualnoga i proceduralnoga znanja, čime se stvara okruženje za aktivno učenje. U osnovnoj je školi uveden kronološko-tematski pristup, sadržaji i broj tema su reducirani, čime se ostavlja dovoljno vremena za dublju obradu tema i svladavanje koncepata. Manji broj tema pogoduje temeljitijoj obradi i razvoju učeničkih vještina. Izbornost sadržaja te broja sati za obradu tema omogućuje veću autonomiju učitelja, a sudjelovanje u izboru i realizaciji tema potiče interes učenika. Učitelji dio satnice mogu prilagoditi potrebama školskoga kurikula, odnosno obraditi odabrane sadržaje dublje, u korelaciji s drugim predmetima, uklopiti ih u školske projekte, izvanučioničku nastavu i dr. U srednjoj je školi uveden tematski pristup, kojim su sadržaji svrstani u tematska područja te su reducirani u korist boljega razumijevanja koncepata, tj. ostvarivanja ishoda učenja i poučavanja. Omogućena je veća izbornost i sloboda u kreiranju tema, u čemu sudjeluju i učenici. Ponuđene su dijakronijske teme, što omogućuje bolje razumijevanje događaja, pojava i procesa

koji se poučavaju. Definirano je optimalno okruženje za rad te jedinstveni elementi vrednovanja, koji prate koncepte i usmjereni su na daljnji razvoj učenika i učitelja.

Deniver Vukelić, koji se inače bavi hrvatskom poviješću srednjega i ranoga novog vijeka, održao je predavanje „Uporaba oživljene povijesti u suvremenoj nastavi povijesti (od antičke do suvremene povijesti) kao sredstvo interaktivnog i interdisciplinarnog usvajanja znanja o povijesnoj stvarnosti“. Objasnio je značenje pojma SCAMPER (popis atributa ili podsjetnik za sustavno postavljanje pitanja), odnosno metode kreativnoga mišljenja koja označava sustavan način postavljanja pitanja u kreativnome mišljenju. Cilj je te metode da se u poučavanju istovremeno potiče učenike da kreativno misle. Naglasak je na zamjeni, zatim kombinaciji, kojoj je cilj stvaranje originalnoga rješenja, prilagodbi, modificiranju, koje je način kreativnoga mišljenja najšire primjenjiv u poučavanju – što bi u proceduri rješavanja problema trebalo promijeniti da se može primijeniti i na rješavanje neke druge vrste problema, npr. kakav je mogao biti ishod bitke da nije počela pred zimu, nego u proljeće. Važno je istaknuti i promjenu svrhe ili namjene, što zapravo predstavlja kreativno snalaženje alatima koje imamo. Kada je riječ o odstranjivanju suvišnoga, ono je najmoćnija vještina učenja, osobito važna za odvajanje bitnoga od nebitnoga, odnosno svodenje na najjednostavnije i nedjeljivo. SCAMPER je zapravo dvostruki alat: učitelja motivira da smišlja kreativne zadatke, a učenika da pronalazi kreativne odgovore te bi ga svakako trebalo rabiti u nastavi.

Posljednje je predavanje bilo radioničkoga tipa, u kojem je Alen Tafra održao predavanje „50 grafičkih mapa za kritičko čitanje i pisanje – implementacija u nastavu povijesti u Gimnaziji Pula“. Obradio je nastavnu jedinicu Europa na vrhuncu moći, s naglaskom na ujedinjenje Njemačke.

Nakon predavanja su učitelji i nastavnici formirali nekoliko skupina, koje su imale zadaću izraditi po jednu grafičku mapu. Na kraju je svaka skupina predstavila svoj uradak.

Uz navedene su stručne skupove iz povijesti održana i dva županijska stručna vijeća iz Građanskoga odgoja, koja su imala poveznicu s nastavom povijesti. Voditeljica ŽSV Istarske županije za građanski odgoj i obrazovanje Vesna Fabris iz Ekonomske škole Pula sazvala je županijska stručna vijeća 4. ožujka i 15. travnja 2016. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula.

Tema je prvoga skupa bila *Humanitarne vrednote i humanitarno pravo (HCK i Josip Vuletić)*, dok je 15. travnja tema bila *Kurikularna reforma*, a predavačica Marina Diković.

Prilikom stručnog usavršavanja imali su učitelji i nastavnici povijesti Istarske županije i povodom tradicionalnoga Kliofesta na Dan povijesti (15. svibnja) koji se tijekom svibnja održava u više hrvatskih gradova. Tako su i ove godine Odsjek za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Istarsko povijesno društvo u suradnji sa Županijskim stručnim vijećem učitelja povijesti i Županijskim stručnim vijećem nastavnika povijesti Istarske županije organizirali 13. svibnja u Puli nekoliko zanimljivih predavanja na Filozofskom fakultetu i u Gradskoj knjižnici i čitaonici. Na Filozofskom su fakultetu nakon uvodne riječi predstojnika Odsjeka Igora Duda predavanja održali Davor Bulić („Djetinjstvo i obrazovanje u rimskom svijetu“), Igor Duda („Savez pionira Jugoslavije i djetinjstvo u socijalizmu“) te Iva Milovan Delić i studenti diplomskoga studija („Predstavljanje rezultata studentske radionice »Pula i njezino stanovništvo u vrijeme Velikog rata«“), a u Gradskoj su knjižnici i čitaonici predavanje „Bjegovi preko Željezne zavjese: istarski primjeri“ održali Igor Jovanović i Igor Šaponja.

Igor Jovanović

Županijski stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti u Istarskoj županiji, Pazin, 29. kolovoza 2016.

U Pazinu je 29. kolovoza 2016. održan županijski stručni skup za učitelje i nastavnike povijesti u Istarskoj županiji. Tema je skupa bila Temeljne vještine u nastavi povijesti – kronološko mišljenje i razumijevanje povijesne priče, a organizirala ga je i vodila viša savjetnica za povijest u Agenciji za odgoj i obrazovanje Marijana Marinović. Uz nju su predavanja održali i nastavnici Alen Tafra, Dijana Muškardin, Hana Gržinić Kraljić i Valentina Anić.

U uvodnom je obraćanju Marijana Marinović informirala učitelje i nastavnike o otvorenoj izložbi u Državnom arhivu u Zagrebu *Zagreb u doba*